herpy

ŻABY

Chaco Horned Frog

Chacophrys pierottii

Chacophrys pierottii to mała, okrągła żaba rogata z suchych lasów i zarośli Gran Chaco w Ameryce Południowej. Dorasta do 5-7 cm, zakopuje się w luźnej ziemi i porę suchą spędza w kokonie ze zrzuconej skóry. Gatunek trzeba trzymać pojedynczo, żywi się głównie owadami i rzadko spotyka się go w terrariach, dlatego wiedza o jego hodowli jest skąpa.

Rodzina: Ceratophryidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**5-7 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**3-5 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Naziemny i kopiący nory**
Środowisko	**Sawanna i suchy las**
Toksyny skórne	**Brak znanych**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 30 × 25 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**24-28 °C**
Temperatura w nocy	**22-24 °C**
Wilgotność	**50-70%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady i dżdżownice i ślimaki**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**W wodzie**
Liczba jaj w zniesieniu	**900-2 000**
Okres larwalny	**14 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Chacophrys pierottii to mała, krępa żaba o krótkim tułowiu, krótkich kończynach i dużej głowie, która stanowi niemal połowę ciała. Oczy są wyraźnie wysunięte na wierzch głowy, a skóra pokryta drobnymi, ziarnistymi brodawkami, głównie na głowie i grzbiecie. Palce nie mają błon pławnych. Dorosłe osobniki mają zielone lub brązowe plamy na głowie i grzbiecie, spód ciała jest kremowy do białego, a od oczu w dół wzdłuż boków biegną dwa ciemne pasy.

Dorosłe osobniki mierzą 5-7 cm od pyska do kloaki, a samice są zwykle większe od samców. Na wolności dożywają pięciu lat; długość życia w niewoli nie jest udokumentowana. Gatunek opisał Vellard w 1948 roku i jest jedynym przedstawicielem rodzaju *Chacophrys*, który należy do tej samej rodziny co *Ceratophrys* i *Lepidobatrachus* i jest najmniejszym z tych trzech rodzajów. W hobby występuje rzadziej niż *Ceratophrys cranwelli* i *Lepidobatrachus laevis*.

Toksyczna wydzielina skórna nie została u tego gatunku opisana, ale zawsze myj ręce po kontakcie ze zwierzęciem. Podobnie jak najbliżsi krewni, żaba chwyta wszystko, co się rusza, więc trzymaj palce z dala od jej pyska.

Występowanie i środowisko

Chacophrys pierottii występuje wyłącznie w półsuchym i suchym Gran Chaco w północnej Argentynie, południowej i wschodniej Boliwii oraz zachodnim Paragwaju, na nizinach na wysokości 70-200 m n.p.m. Zdecydowana większość stwierdzeń pochodzi z Argentyny.

> **Naturalny zasięg:** Argentyna, Boliwia i Paragwaj.

ŚRODOWISKO

Chacophrys pierottii zamieszkuje suche lasy krzewiaste, zarośla i lasy galeriowe na płaskim terenie. Przez większość roku żaby leżą zakopane w ziemi. Budzą je pierwsze ulewne deszcze i wtedy gromadzą się licznie w okresowych zbiornikach wodnych, by żerować i się rozmnażać. Jaja składane są na dnie mulistych stawów o głębokości 15-100 cm, często z zanurzoną roślinnością. Szczyt aktywności przypada na styczeń, a samce nawołują zwłaszcza po opadach wynoszących co najmniej 60 mm.

W porze suchej żaba zakopuje się i tworzy kokon ze zrzuconej skóry, który ogranicza utratę wody aż do powrotu deszczów. Gatunek ma status najmniejszej troski (LC), ale traci siedliska na rzecz rolnictwa i wyrębu lasów oraz jest odławiany na potrzeby handlu.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Chacophrys pierottii* jest skąpa. Podane tu zalecenia zaczerpnięto z hodowli *Ceratophrys cranwelli*, który żyje na tym samym obszarze i ma podobną budowę ciała oraz tryb życia. Dorosły osobnik potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 45 × 30 × 25 cm. Liczy się powierzchnia dna, bo żaba przebywa na ziemi i się nie wspina. Terrarium musi mieć szczelną pokrywę z wentylacją.

Najważniejsze jest podłoże: 8-10 cm luźnego, wilgotnego substratu, w którym żaba może się całkowicie zakopać. Mieszanka włókna kokosowego, odrobiny sfagnum i drobnej, kompostowanej kory storczykowej dobrze trzyma wilgoć i nie wydziela zapachu. Unikaj żwiru i kamyków, które mogą zostać połknięte razem z pokarmem. Na wierzchu połóż liście lub mech, a jako kryjówkę połówkę glinianej doniczki albo kawałek kory korkowej, tak by pod spodem było nieco wilgotniej. Odporne rośliny, np. epipremnum, można posadzić w doniczkach zakopanych w podłożu. Przesiewaj podłoże, usuwając odchody, i wymieniaj je całkowicie, gdy zacznie brzydko pachnieć lub stanie się oślizgłe.

Zawsze trzymaj zwierzęta osobno. Żaby z tej rodziny są kanibalami i zjadają osobniki własnego gatunku, które zmieszczą się im w pysku.

TEMPERATURA

W dzień utrzymuj w terrarium 24-28 °C, a w nocy 22-24 °C, co odpowiada ciepłej, deszczowej porze, w której żaba jest aktywna. Miejsce do wygrzewania nie jest potrzebne, ale mata grzewcza na bocznej ściance terrarium pomaga utrzymać stabilną temperaturę. Używaj termometru cyfrowego i termostatu oraz unikaj temperatur powyżej 30 °C.

Na wolności żaba przeczekuje chłodną, suchą porę zakopana w ziemi. Nie udokumentowano, czy spoczynek w porze suchej jest w niewoli konieczny, a żabę można utrzymywać w aktywności przez cały rok. Spoczynek wolno próbować wyłącznie ze zdrowymi, dobrze odżywionymi osobnikami i według tej samej procedury co u *Ceratophrys cranwelli*.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza utrzymuj na poziomie 50-70 %. Podłoże powinno być lekko wilgotne na całej głębokości. Zraszaj co wieczór, tak by kilka górnych centymetrów było wilgotnych, ale nie stała w nich woda. Dobra wentylacja zapobiega infekcjom skóry, a podłoże nie może być przesycone wodą.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Zapewnij płaską, szeroką miskę z wodą, w której żaba może siedzieć bez konieczności pływania i z której łatwo wyjdzie; żaba pobiera wodę przez skórę. Wymieniaj wodę codziennie i używaj wody z kranu uzdatnionej preparatem usuwającym chlor i chloraminę. Płazy wchłaniają substancje przez skórę, dlatego nigdy nie myj miski mydłem ani środkami czyszczącymi.

OŚWIETLENIE I UVB

UVB nie jest konieczne dla *Chacophrys pierottii*, ale słaba świetlówka UVB (strefa Fergusona 1) wyznacza wyraźny rytm dobowy i nie szkodzi, o ile żaba może się zakopać. Noc musi być ciemna. Żaba jest najaktywniejsza o zmierzchu i w nocy, a przez większość dnia często leży zakopana.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Dorosłe osobniki na wolności zjadają głównie owady, takie jak chrząszcze, pszczoły, mrówki i gąsienice motyli, a od czasu do czasu inne żaby. Podstawą diety w niewoli są świerszcze, szarańcza, karaczany i larwy barciaka, najlepiej urozmaicone dżdżownicami. Owady karmowe muszą być mniejsze niż głowa żaby. Mącznik i inne zwierzęta o twardym pancerzu podawaj tylko sporadycznie.

Młode karm codziennie tyle, ile zechcą zjeść, a dorosłe dwa do trzech razy w tygodniu; ilości zaczerpnięto z hodowli *Ceratophrys cranwelli*. Obsypuj pokarm wapniem i multiwitaminą z D3 przy co drugim karmieniu młodych i przy co trzecim lub czwartym karmieniu dorosłych. Żaby z tej rodziny jedzą tak długo, aż staną się zbyt otyłe, dlatego ilość pokarmu dostosowuj do kondycji ciała. Karm długą pęsetą, nigdy z ręki.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Chacophrys pierottii to samotnik, który długo leży nieruchomo zakopany i atakuje, gdy ofiara znajdzie się w pobliżu. Jest najaktywniejszy nocą. W porze deszczowej samce nawołują powtarzanymi seriami 3-12 wysokich, pulsujących tonów, które na końcu gwałtownie opadają.

Trzymaj zwierzęta osobno. Żaby z tej rodziny zjadają osobniki własnego gatunku, również dorosłe tej samej wielkości, a świeżo przeobrażone młode zjadają się nawzajem. Ta żaba jest do oglądania, nie do przytulania, a branie na ręce uszkadza jej delikatną skórę. Jeśli trzeba ją przenieść, użyj pojemnika albo mokrych, bezpudrowych rękawiczek nitrylowych i trzymaj palce z dala od pyska.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice są zwykle większe od samców. Samca można rozpoznać po nawoływaniu w porze deszczowej. Nie udokumentowano, kiedy gatunek osiąga dojrzałość płciową.

GODY I KOPULACJA

Rozmnażanie *Chacophrys pierottii* w niewoli nie zostało udokumentowane. Na wolności gatunek rozmnaża się eksplozywnie raz w roku, gdy po porze suchej nadchodzą pierwsze ulewne deszcze, a szczyt aktywności przypada na styczeń. Samce gromadzą się i nawołują w okresowych zbiornikach wodnych. Rozmnażanie w niewoli musi więc naśladować rytm gatunku: porę suchą z zakopanymi zwierzętami, po której następuje deszcz i część wodna, gdzie mogą zostać złożone jaja, tak jak u *Ceratophrys cranwelli*.

JAJA I KIJANKI

Jaja składane są na dnie mulistych, okresowych stawów o głębokości 15-100 cm, często z zanurzoną roślinnością. Liczba jaj w zniesieniu nie jest dla tego gatunku udokumentowana; wartość podana w ramce pochodzi od *Ceratophrys cranwelli* i jest prawdopodobnie zbyt wysoka jak na tak małą żabę. Brak opieki nad potomstwem.

Kijanki są wszystkożerne: małe pasą się na dnie, zjadając detrytus i drobne skorupiaki, a większe aktywnie żerują w toni wodnej. Różnią się tym od kijanek *Ceratophrys cranwelli*, które są wyłącznie drapieżne. Pokarm, temperatura wody i podmiany wody w niewoli nie zostały udokumentowane.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

METAMORFOZA

Czas do wyklucia nie jest udokumentowany. Największe kijanki kończą metamorfozę po około dwóch tygodniach, mniejsze nieco później, a świeżo przeobrażone młode mierzą 20-45 mm od pyska do kloaki, w zależności od pokarmu. Kijanki przestają jeść, gdy pojawiają się przednie kończyny. Należy wtedy obniżyć poziom wody i zapewnić łatwy dostęp do lądu. Młode rozdziela się, gdy tylko opuszczą wodę.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode trzyma się pojedynczo w małych pojemnikach z wilgotnym, luźnym podłożem i kryjówką. Karmi się je codziennie małymi świerszczami i skoczogonkami obsypanymi wapniem z D3. Nie mogą mieszkać razem, bo zjadają się nawzajem. Stopniowo przenoś je do większych terrariów i nigdy nie używaj żwiru. Tempo wzrostu i czas do osiągnięcia dorosłych rozmiarów nie są udokumentowane.

Zdrowie i częste błędy

Nie udokumentowano chorób swoistych dla *Chacophrys pierottii*. W przypadku żab z tej rodziny należy pamiętać o:

- Infekcjach skóry przy brudnym lub stale mokrym podłożu i zastałym powietrzu. Zapobiegaj im wentylacją i regularną wymianą podłoża.
- Połkniętych ciałach obcych. Żwir i kamyki są połykane z pokarmem i powodują zaparcia.
- Otyłości przy zbyt obfitym karmieniu.
- Chorobie kości u młodych zwierząt, gdy pokarm nie jest obsypywany wapniem i D3.
- Odwodnieniu, jeśli podłoże całkowicie wyschnie, zwłaszcza podczas spoczynku w porze suchej.

Zwróć się do weterynarza znającego się na płazach, jeśli żaba przestaje jeść, mimo że nie jest zakopana, traci na wadze, ma rany lub zaczerwienioną skórę albo puchnie.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.